

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Diff. I. proponuntur quædam huc concernentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

DIFFICULTAS I.

Preponuntur quidam huc concernentia.

Cardinalis Pallavicinus in 1. 2dæ D. 3. q. 2. c. 2. & sequentibus ponit hanc conditionalem. Si non detur pura Omissio libera respectu Dei, vel creaturæ, nullæ dabuntur negationes, aut privationes puræ. In qua Hypothesi dicit se convenire cum Perez, licet iste ponat possibilitatē omissionis puræ liberæ in Creaturis & Deo. Neget Sfortia. Qui circa hoc punctum.

Docet I. in quoniam consistat formalitas conceptus positivi, & conceptus negativi, & in primis.

Formalitas Conceptus positivi, non potest esse idem nominaliter, ac conceptus objecti realis & non ficti: alioquin nulla esset quæstio, An daretur objectū aliquod reale præter omne positivum. Neque conceptus entis positivi idem est ac conceptus boni, & prudenter amabilis. Ratio. quia Conceptus boni, est aliquid consequens ad conceptum entis, imò neque hi conceptus sunt convertibiles, ut docebat Perez; quia bonum seu ens pressè acceptum, vel est substantia, vel est perficiens substantiam. adeoque vel est bonum Cui, vel est bonum Quod, sed potest dari aliquis conceptus realis positivus, qui neque sit substantia, nec perficiens substantiam: Nam actus Dei liberi secundum illud æternum reale esse (quodcunque illud sit) quod dicunt supra essentiam Dei necessariam; neque sunt substantia, neque substantiam perficiunt: Deus enim est æquè perfectus sine illis; alioqui illi actus non essent Deo liberi, sed necessarii, & tamen non dicuntur esse aliquid negativum sed positivum. Igitur Conceptus objectivus Negativi prout distinguitur à positivo consistet in hoc, quod positivum ex prima ratione non ducat in cognitionem sui oppositi, tanquam fundamenti suæ cognoscibilitatis, secus verò negativum. e.g. Dum concipio lucem, necesse non est ut mutetur conceptum lucis ab ejus opposito, hoc est, tenebris. at quando concipio tenebras, nihil possum intelligere nisi per conceptum lucis tanquam per fundamentum cognoscibilitatis, quæ est in tenebris. quod ulterius sic illustrat. Proprium est unicuique relationi, quod non possit concipi, quin concipiatur aliquis terminus absolutus tanquam fundamentum cognoscibilitatis. Sed negatio extensivè etiam ad privationes accepta, habet hoc peculiare inter alios conceptus relativos, ut ejus terminus, debeat quidem simul cum ipsa agnita cognosci, sed non possit cum ipsa formata affirmari; imò cum ipsa formata necessariò negatur: non possum enim affirmare tenebras, quin negem lucem, ex alia parte possum affirmare lucem, quin aliquid cogitem de tenebris. Fundat hanc explicationem terminorum etiam in Aristotele. quia per Ari-

stotelem ponere est idem ac concedere & affirmare: negare verò est idem, atque exercere judicium negativum. *Hec Doctrina*

NON SATISFACIT. Tum quia. Non probat universaliter, quare non idem sit positivum & reale. Quod ipsum ostenditur. quia probat quidem reale sumptum pro non ficto non idem esse quod positivum, de facto enim negationes, verè non sunt quid fictum, & tamen non sunt quid positivum. Sed non ostendit si accipiat reale pro explicabili per formam abstractam, quæ est ratio, & quæ fundat ipsum non esse ficti in ente, quod non est negatio; quare, inquam, non sit idem cum ente positivo. Unde sic sumendo reale non potest quæri, An detur aliquod objectum reale, quod non sit positivum: Nullum enim tale datur. Tum quia. Ratio illa quæ probat, quod positivum non sit convertibile cum bono, & prudenter amabili, non convincit: Nam quod dicit: Actus Dei liberos, non esse quid negativum, sed positivum, & tamen non perficere Deum. ad hoc responderi potest. quod actus liberi non perficiant Deum re ipsa, sicut nec actus necessarii, quasi sint re ipsa distincta perfectio, nec perficiunt Deum etiam ex modo nostro concipiendi perfectione tali, quæ sit omnino requisita ad esse perfectum Dei determinatè & necessariò; quali scilicet hos non nisi determinatè actus liberos poscat Deus. perficiunt tamen perfectione, quæ est requisita ad esse Dei indeterminatè, hoc est, debet perfici non quidè hoc determinatè quia potest perfici alio opposito determinatè, ita tamen ut sit necesse aliquo eorundem perfici. Quod autem perficere competat suo modo, etiam Actibus liberis, probatur à pari: quia etiam actus creati liberi suo modo perficiunt naturam rationalem. Deinde quid deest actui libero ne sit perfectior, quamvis non sit perfectio simpliciter simplex. Denique eo ipso: quia Deus non liberè sed necessariò liber est, & quidem liber in actu secundo, quamvis non determinet hunc vel illum actum, tamen deponit actum secundum: impossibile enim est esse ens liberum in actu secundo, & non velle aliquid liberè, ea autem, quæ saltem vagè necessariò petuntur à Deo, tanquam aliquid illi immanens, cur non perficiant Deum. Tum quia. quod adfert per hoc distinguendum positivum à negativo: quia scilicet positivum non ducit in cognitionem sui oppositi v.g. lux in cognitionem tenebrarum; negativum autem ducit ad cognitionem positivi, id non convincit: Concedi enim potest, quod hoc prædicatum conveniat enti positivo, sed negatur quod conveniat tanquam primò definitivum: quia sicut esse prius est, quam cognosci; ita & esse positivum prius erit quam cognosci seu affirmari, & licet apud Aristotelem ponere supponit in ordine Logico pro affirmare, Nego tamen, quod ponere in or-

dine Metaphysico supponat pro affirmare. Et sicut potio physica quæ est collocatio & situatio non est idem quod affirmatio; ita nec positio Metaphysica erit affirmatio. quærere ergo restabit, quid sit illud positivum ad quod sequitur affirmare. Immerito etiam censet, quod positivum non ducat in cognitionem negativi sibi oppositi, si noscatur adæquate illud positivum; omne enim positivum in conceptu suo adæquato, dicit negationem negationis sui. Vide dicta supra, ubi assumptimus in omni positivo fundari negationes eorum, quod non est ipsum positivum, consequenter ducet in negationis cognitionem.

Quid autem in Nostriis principiis sit positivum esse, dictum sub initium Metaphysicæ: Quod sit esse ipsius esse. Quod ipsum sic breviter præter inibi dicta declarari potest. A significatione magis vulgari semper desumenda est proportio ad significationem magis difficilem: quia sicut argumentatio debet esse à notioribus ad ignotiora; ita & explicatio; & quia hi ipsi qui imposuerunt nomina, transferebant ipsa ad scientias, transferebant illa quantum proportio patiebat. Hinc illorum insistendo vestigiis in explicanda objectiva significata ratione istorum nominum, attendendum est ad proportionem significati manifesti. Porro nomine positionis vulgariter venit adlatio, collocatio, appositio alicujus entis, & ejus quod esse habet; hinc etiam positivitas in ente erit, ut ita dicam collatio, & adlatio esse: Quia verò ipsum ens est etiam esse, hinc illa formalitas, quæ ex modo nostro concipiendi adfert, & apponit esse, ipsi esse, dicitur positivitas entis. Et hic est sensus illius definitionis. Entis positivi, quod sit Esse ipsius esse, adeoque appositio esse ad esse. Accipitur autem hic esse non pro existentia, nec pro existentia, sed pro formalitate, quæ sit utrique communis.

DOCET 2. Aliud est quærere. An detur aliqua veritas distincta ab omni ente existente? & aliud est quærere. An detur aliqua veritas negativa distincta ab omni veritate positiva. Primum affirmandum est: quia dantur aliquæ veritates ab æterno non identificatæ cum Deo veluti complementa divinæ scientiæ, & volitionis liberæ, de secunda autem sic discurrit. Debet dari aliquid quod secundum ultimam sui differentiam sit merè negativum: Rationem dat. Nam creatura non potest differre à Deo per aliquod prædicatum, quod secundum suum verum & proprium conceptum sit directè affirmabile. quod ipsum probatur, quia tale prædicatum, vel est participatio divinæ perfectionis, vel non: Si primum. Ergo non potest esse distinctivum creaturæ à Deo: omnis enim participatio alicujus est fundamentum similitudinis, & convenientiæ, non autem puræ dissimilitudinis & differentiæ. Si secundum. Ergo creatura habet

hoc prædicatum à se, ac proinde erit aliquid positivum, & directè affirmabile à creatura quod non sit à Deo, neque per Deum participatio. nem. Hæc doctrina

NON SATISFACIT 1. quia attendendo ad hanc quæstionem. An detur aliqua veritas negativa distincta ab omni veritate positiva in hoc sensu, an scilicet possit esse negatio non importans ullo modo ullum esse, sic proposita quæstio, nullam habet difficultatem: quia negatio est negatio esse. Sicut ergo negatio non potest esse, sine se; ita nec potest esse, quin importet aliquomodo esse illud scilicet quod negat. Sed si ponatur quæstio hoc sensu: An scilicet sit aliqua veritas negativa, quæ posita, non sit necesse formare veritatem positivam, in hoc sensu affirmandum est posse talem veritatem reperiri. Ratio: quia de facto quando dico, Nihil est non ens, non affirmo ullam positivam veritatem: quia affirmo non ens, quod non est positivum. Et sicut quando dico, est negatio caloris, non affirmo positivè frigus, sed nego aliquid positivum; ita & in præsentī: arctareque potentiam intellectivam, ut non ens aliter noscere non possit, nisi in positivo, est arbitrarium, repugnantiaque in hoc nulla ostendi potest. Si autem dictæ propositionis sit iste sensus. An negationes quæ actu sunt nemine cogitante in existentes subiecto omnes fundentur in aliquo positivo, in isto sensu est vera propositio: quia v.g. negatio brutalitatis, quæ est in Petro, fundatur in esse Petri, & unumquodque ens, negans negationem sui, facit hoc ratione alicujus positivi; cum hoc tamen stat, ut dentur aliquæ negationes veræ non fundatæ in ullo ente positivo, quales sunt negationes aliorum possibilium entium spectatæ in se, & ut sunt objectum Dei necessarii illa nolentis: Nam spectatæ in Petro v.g. existentes, fundantur in aliquo positivo.

NON SATISFACIT 2. In quantum dicit, quod detur aliquid, quod secundum ultimam suam differentiam est quid negativum merè. Nam vel procedit Quæstio de ente positivo. Et sic falsum est ens positivum ultimò compleri negatione: hoc ipso enim non esset positivum. Si autem sit res de ente negativo, de hoc, non potest esse dubium: hoc ipso enim non esset ens negativum, si compleretur positivitate. Sed hæc doctrina non præsterneret viam ad docendum, quod creatura à Deo differat per aliquid negativum.

NON SATISFACIT 3. Quia quamvis participatio univoca posset fortè dici quod non sit ratio differendi, non tamen participatio Analogæ, quæ hoc ipso, quia Analogæ est, importat definitivè etiam differentiam. Quod si illa participatio est Analogæ, cur censeatur illa participatio esse quid positivum, adhuc creatura à Deo differet per aliquid positivum. Quanquam etiam participatio univoca posset defendi, quod sit ra-

fit ratio differendi: hoc ipso enim quia participatio est & non identitas, potest esse ratio differendi, & ex hoc ipso quod dicat similitudinem, importat differentiam; quia importat esse ad aliud, licet cum aliqua convenientia & revocatione ad idem. Addo, fore tunc univocationem quoad prædicata non autem in formalitate participantis & participati. Confir. Probando quod creatura non differat ultimò à Deo per aliquid negativum. Tum quia. Ens à se vel est aliquid positivum, vel aliquid negativum; si positivum inferam ex puritate rationis. Si Ens à se, secundum ultimam suam rationem, quā in genere Entis à se, differt à creatura, est ratio positiva. Ergo & Ens ab alio secundum ultimam suam rationem, quā differt à Deo erit Ens positivum. Si autem Ens à se est ratio negativa, Ergo creatura, seu Ens ab alio erit ratio positiva, quia hæc duo sunt contradictoria consequenter. Tum quia, creatura secundum ultimam suam differentiam, est quid productum; nam si productum non est, creatura non est, si est quid productum, Ergo positivum. Tum quia, potentia creativa secundum ultimam suam rationem est quid positivum, unde etiam omnipotentia Dei refertur inter perfectiones Dei positivas, infertque vim influendi esse in quodcumque aliud à se, esse distinctum, vis autem illa influendi est quid positivum. Ergo & esse creaturæ secundum ultimam suam rationem erit aliquid positivum, sicut enim non esset in Petro vis generandi univocum, si filius non esset secundum ultimam suam rationem similis in substantia, ita nec esset vis influendi esse, si illud in quod influatur, non esset secundum ultimam suam rationem esse, adeoque aliquid positivum. Quæ omnia in hoc fundantur, quod Potentiæ specificentur à suis Terminis.

Continuatur Intentum.

Restituenda hic sunt in primis Argumenta, quæ sibi opposuit Pallavicinus probantia Creaturam non per aliquid negativum à Deo differre, 1. ARGUMENTUM est. Creatura ut Creatura est, differt à Deo, sed creatura ut creatura est, est participatio Dei. Ergo quatenus est participatio Dei, differt à Deo.

RESPONDET Pallavicinus. Quod creatura ut creatura est, non secundum omnes gradus differt à Deo, sed secundum ultimum gradum, & hic non est participatio Dei. Dicitque participationem importare duo. Primum habere aliquid alterius. Secundum, non habere totum illius. Primum est prædicatum commune creaturæ & Deo, & est positivum. Secundum est proprium creaturæ, & est negativum, utpote, quod verificaretur de ipsa creatura, etiam si nihil esset.

CONTRA est. Tum quia. Nego hoc ipsum quod creatura secundum ultimam rationem non

fit participatio Dei, cum hæc participatio sit in duobus sita, in communicatione perfectionis, quæ eminenter seclusa imperfectione est in Deo, & insuper sita est in eo, quod illa ipsa perfectio in genere causæ efficientis pendeat à Deo, quod convenit creaturæ, etiam secundum ultimam differentiam, & cum creatura ut creatura est, secundum ultimam differentiam, debeat dicere rationem creaturæ; hoc ipso debet dicere rationem entis ab alio, ens autem ab alio non est negatio. Tum quia. Hoc quod est non habere totum Dei Concedo quod sit negativum. Sed Nego in hoc stare ultimam differentiam creaturæ à Deo. Tum quia. Hoc prædicatum, quod est non habere totum id, quod habet Deus, non apparet quid magis convenire possit creaturæ, etiam si nihil sit, quam alia prædicata etiam positiva, modo illa sint æternæ veritatis; Nam etiam Petro non existente, verum est dicere illum esse animal rationale, hoc enim deponit natura propositionum æternæ veritatis, quanquam creatura ut creatura est, etiam secundum ultimam differentiam spectata, non est nihil, hoc ipso enim non esset creatura, sed nihil. Ergo et secundum ultimam differentiam spectata, non debent convenire prædicata convenientia nihilo; præcipue cum conditio rei secundum ultima prædicata attendatur.

2. ARGUMENTUM. De ratione effectus est ut distinguatur à causa, sed esse effectum est aliquid positivum. Ergo creatura quatenus distinguitur à Deo, dicit aliquid positivum.

RESPONDET idem. Quod esse effectum non sit aliquid positivum supra ea prædicata quæ communia non effectui.

CONTRA. Tum quia. Si esse effectum non est aliquid positivum supra prædicata quæ sunt communia non effectui. Ergo effectus in eo in quo efficitur, & in quo formalissime est ratio effectus, erit aliquid negativum, negationesque erunt quæ efficiuntur; illæque primo terminabunt actiones effectivas. Tum quia in Divinis ratio productionis Filii non stat in negatione. Ergo multò magis productiones creaturæ, quæ ipsas etiam essentias attingunt. Tum quia. Cum secundum rationes ultimas conditio rei spectetur, effectus erit non effectus: uterque enim negationibus stabit quoad ultimum complementum.

3. ARGUMENTUM. Id quod ego experior in rebus creatis est dissimile Deo, sed id quod ego experior est prædicatum positivum. Ergo

RESPONDET idem. Quod experior per experientiam positivam non est dissimile Deo licet id sit dissimile, quod experior per experientiam negativam. Experior enim perfectiones positivæ, in quibus creatura est similis Deo, experior tamen me non invenire multas alias, & in hoc est dissimilis.

CONTRA est. Tum quia Concedo quod in
(E) 4 crea

creatura dentur negationes perfectionis. Sed nego, quod illæ solæ ultimò faciant differre. Cum hoc ipso: quia homo coloratus est, differat etiam à Deo. Tum quia. Si nomine ultimæ differentiæ intelligatur differentiarum cumulus ultra quas non datur alius, sic indubiè differentia ultima stat in negationibus quæ fundantur in positivo, & ipsæ nihil aliud fundant. Sed hoc non convincit intentum. Nam ultimò à nobis etiam Deus differt aliquo negativo: Nam etiam in Deo negationes fundantur in positivo, & ipsæ nihil aliud fundant. Si autem nomine ultimæ differentiæ veniat prædicatum in ordine ad distinguere primò intentum, sic est aliquid positivum. Neque enim natura intendit ut Petrus non sit v. g. Deus; sed intendit Petreitatem quæ est quid positivum, ad quod sequitur non esse Dei. Tum quia. Cur id quod experior ut ille dicit experientia positiva non poterit ex dictis sufficienter distinguere creaturam à Deo.

DOCET 3. *In creatura multum includi de nihilo indistincto ab entitate illius reali;* Deus tamen dicitur Auctor nostræ entitatis, & non nostri nihili: quia licet Deus non creasset nos adhuc haberemus de nihilo, quantum habemus in præsentia; licet non identificatum ut nunc nostræ existentia. Unde nostrum nihil, licet sit physice & materialiter à Deo, non est metaphysice & formaliter. *Hæc Doctrina*

NON SATISFACIT. Tum quia. De facto habetur physicum nostrum nihil de hoc ipso quæro. An sit à Deo. An Deus illius causa &c. Tum quia Metaphysicum nostrum nihil vel convenit nobis independenter à nostris conceptibus, vel dependenter. Si dependenter. Ergo per nostros conceptus solum excusabitur Deus ne sit causa peccati: Si independenter. Ergo dabitur etiam Metaphysicum Universale, acceptio v. g. Animalis ut sic, & tamen nemine cogitante. Tum quia: Sicut ante existentiam non debent nobis convenire alia prædicata positiva etiam sub conditione à prædicatis quæ conveniunt in statu existentia, sic nec convenire nobis aliud nihil.

DOCET 4. *Posse aliquid constitui in ultima sua differentia per privationem tali pacto,* ut nihil habeat entitatis & perfectionis, quod non sit in suo positivo, sed solum distinguatur ab eo per defectum & hoc est proprium mali simpliciter, ita ut illud malum non habeat proprie Auctorem, ita ut nec creaturæ imputetur, tanquam causæ efficienti, sed tanquam deficienti: ex nostra enim tantum imperfectione provenit, ut concursus Dei qui esset aptus & paratus ad speciem, bonam determinetur ad aliam speciem, quæ secundum ultimam differentiam est merè defectuosa & mala. Inferiusque ulterius addit, quod peccatum secundum suam ultimam differentiam nihil addat perfectionis super præ, dictatum genericum, alias ita Deus esset ejus causa, ut clau-

ditionis & actionum monstrorum. *Hæc Doctrina.*

NON SATISFACIT. Tum quia: Videtur impossibile ut aliquid non habeat plus entitatis, quam suum oppositum, & tamen distinguatur ab eo per aliquid negativum: Nam illud negativum necessario debet præsupponere aliquid positivum in quo fundetur, & quidem proportionatum fundandæ illi negationi. Nam v. g. positivum Leonis est proportionatum ad fundandam negationem rationalis, cum tamen positivum Petri non sit proportionatum ad hanc negationem. Tum quia: Videtur sentire, quod cum eodem auxilio possim amare, & odire Deum, cujus oppositum alibi ostenditur. Tum quia: Quamvis peccatum esset quid positivum non æque Deus ad illud concurreret, atque ad claudicationem, quia concurreret ad peccatum cum displicentia.

DOCET 5. *Quod nil sit prædicati positivi in peccato secundum ultimam differentiam:* quia consistit in hoc, quod non magis ametur Deus, quam bonitas creata. *Hæc Doctrina*

NON SATISFACIT. Tum quia, non est ratio quod malitia sistat in illo negativo, quod non magis ametur &c. & non in positivo odio illius boni. Tum quia: Conc. nos habere vires ut amemus Deum plus quam illi contraria. Sed quæro cur peccatum odii non stet in positiva aversione ab illo bono, sed in negatione. Tum quia: Conc. quod prima regula exigit præteriti omnibus, sed etiam exigit non postpositi: cur ergo in positivo illo postpositi non stabit ratio peccati? *Plura de Negationibus in Metaphysica.*

DIFFICULTAS II.

An sit possibilis pura Omissio Libera?

DOCENDUM est. *Non esse possibilem puram Omissionem liberam.*

PROBATUR I. Impossibile est transire à Contradictorio ad Contradictorium sine sufficienti mutatione, quod principium in Tr. de Distinctionibus stabilivimus. Ergo etiam impossibile est transire à non esse puræ Omissionis liberæ ad esse puræ Omissionis liberæ sine sufficienti mutatione. Sed hæc nulla ostendi potest, nisi ponatur actus positivus directè vel indirectè volens omissionem. Ergo nec potest dari pura omissio libera, & sicut si non potest dari per quid transeat à non esse uniti ad esse uniti, impossibile esset unio: ita si non est per quid transeat à non esse puræ omissionis liberæ ad esse puræ omissionis liberæ, erit impossibile pura omissio libera: semper enim manebit in ipso puræ omissionis liberæ, cum non habeatur per quid ab illo non esse exire possit: Idem enim manens idem semper facit idem. Subsumptum Ant. probatur, quia potest præcessisse præceptum affirmativum, vel hîc & nunc poni potest item esse advertentia ad obligationem &c. similis neque